

Betænkning

over forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger samt om ophævelse af lov om indseende med priser.

(Afgivet af udvalget den 20. maj 1960).

Udvalget har holdt 4 møder og har herunder haft samråd med handelsministeren.

Der er endvidere modtaget en fælleshenvendelse fra Butikshandelens Fællesråd, Grosserer-Societetets Komité, Håndværksrådet, Industrirådet, Landbrugsrådet og Provinshandelskammeret. Denne henvendelse er ligesom en af handelsministeren afgivet redegørelse for antallet af sager, der er behandlet i henhold til monopollovens § 24, optrykt som bilag til betænkningen.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med nedenstående af handelsministeren foreslåede ændringer, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Ændringsforslag.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Niels Andersen, Chr. Christiansen, Einer-Jensen, Lis Groes, Per Hækkerup, Peter Nielsen, A. C. Normann, Lars M. Olsen og Hans Rasmussen):

Til titlen.

1) Titlen affattes således:

„Forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger“.

Til § 1.

2) I 5. linje ændres ordet „ændringer“ til: „ændring“.

3) De under punkterne 1 og 2 foreslåede ændringer udgår, og i stedet for indsættes: „Til § 24 føjes som nyt stk. 3:

„*Stk. 3.* Monopoltilsynet kan, hvor markedsforholdene, varens karakter eller betydning i omsætningen taler derfor, fravige bestemmelsen i stk. 1. Tilsvarende regel gælder, når det drejer sig om aftaler, vedtagelser og bestemmelser, der er af væsentlig betydning for fremme af effektiviteten, bl. a. ved strukturrationalisering.“

Til § 2.

4) Paragraffen udgår.

Bemærkninger.

Ved administrationen af § 24 har der vist sig tilfælde, hvor forudgående godkendelse af prisforhøjelser er forekommet mindre påkrævet. Inden for områder, hvor anmeldelsespligt foreligger, kan markedsforholdene således i visse perioder være præget af konkurrence, bl. a. fra udlandet, og som følge heraf kan mulighederne for urimelig prisdannelse være så begrænsede, at en forudgående stillingtagen til prisforhøjelsen næppe kan anses for påkrævet. Dette har f. eks. været tilfældet for træ og visse brændselsolier. Man er også herved opmærksom på tilfælde, hvor sæsonvaria-

tioner medfører ændringer af priserne. I andre tilfælde vedrører tilsynets kontrol varer, hvis karakter eller betydning i det samlede forbrug gør det rimeligt at undtage dem fra den omhandlede bestemmelse. Endelig sker kontrollen med enkeltvirksomheders priser i højere grad end tidligere gennem godkendelse af pris- og kalkulationsordninger, som indeholder retningslinjer for prisfastsættelsen i en kortere eller længere periode. Konsekvensen af sådanne ordninger bør være, at kravet om forudgående godkendelse af de enkelte prisansættelser frafalder.

Under hensyn til, at hovedformålet med aftaler om rationalisering, herunder strukturrationalisering, er opnåelse af øget effektivitet og større konkurrenceevne, vil det efter den foreslåede bestemmelse være muligt, når det drejer sig om aftaler, vedtagelser og bestemmelser, som bidrager til en forbedret produktion eller fordeling af varerne, at fritage virksomhederne for forudgående prisgodkendelse.

Handelsministeriet vil i øvrigt med henblik på betimeligheden af senere at foreslå ændringer i loven om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger følge udviklingen i de forhold, der er af betydning i

forbindelse med den omhandlede bestemmelse i monopollovens § 24, og den fremgangsmåde, der følges i andre lande, herunder særlig i de lande, der er medlemmer af den europæiske frihandelssammenslutning, med hensyn til indseende med prisdannelsen på områder, hvor konkurrencen er begrænset, ligesom ministeriet i det hele vil være opmærksom på, at lovgivningen om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger ikke forringer danske virksomheders konkurrencemæssige stilling på det danske marked i forhold til udenlandske virksomheders.

Angående forslaget om at lade § 2 i det fremsatte lovforslag udgå bemærkes, at de af monopoltilsynet i henhold til § 1 i lov om indseende med priser gennemførte undersøgelser viser, at det i høj grad kan være påkrævet at belyse prisforholdene inden for områder, der ikke omfattes af monopolloven.

Undersøgelser i henhold til § 2 i lov om indseende med priser vil som følge af importens liberalisering kun kunne gennemføres for et begrænset vareområde, der må antages at blive stadig mindre, men vil dog for de varers vedkommende, der ikke omfattes af liberaliseringen, være af samme betydning som de hidtil foretagne undersøgelser.

Niels Andersen.

Henry Christensen.

Chr. Christiansen.

Einer-Jensen,
formand.

Niels Eriksen.

Lis Groes.

Per Hækkerup.

Søren Jensen.

Anker Lau.

Lorentzen.

Peter Nielsen.

A. C. Normann,
næstformand.

Lars M. Olsen.

Hans Rasmussen.

Niels Ravn.

H. K. Sørensen.

Weikop.

Bilag 1.

København, den 17. maj 1960.

Til folketingsudvalget, som behandler forslaget til lov om ændring i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger samt om ophævelse af lov om indseende med priser.

Undertegnede erhvervsorganisationer tillader sig herved at fremsætte nedenstående bemærkninger til forslaget til lov om ændring i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger samt om ophævelse af lov om indseende med priser.

Vi er enige i, at bestemmelsen i § 24 i monopolloven om forudgående godkendelse af prisforhøjelser af anmeldte priser nu bør ophæves.

Motiveringen for at opretholde denne oprindelig midlertidige bestemmelse — der er en rest af en af ekstraordinære forhold påvirket lovgivning — kan efter vor opfattelse ikke opretholdes længere.

Hertil kommer, at konkurrencen på det danske marked, siden bestemmelsen sidst blev behandlet i folketinget, er skærpet betydeligt.

Danmark er blevet medlem af det europæiske frihandelsområde, og importen er eller vil blive frigivet for de fleste industrivarer, medens importmulighederne for de fleste andre varer er forøget.

Hvis den priskontrol, som § 24 medfører,

opretholdes, vil danske virksomheder hermed blive behandlet strengere end tilsvarende udenlandske virksomheder.

Da den hidtidige begrundelse ikke kan opretholdes og konkurrencen er skærpet betydeligt, kan § 24 ophæves, uden at dette har uheldige følger. Monopollovens øvrige bestemmelser giver tilstrækkelig mulighed for tilsynet til at gribe ind over for konkurrencebegrænsning, der har skadelige virkninger — herunder urimelige priser. En opretholdelse af § 24 vil kunne få skadelige følger, fordi virksomheder altid vil være utilbøjelige til at foretage prisnedsættelser, idet prisforhøjelser senere skal godkendes af myndighederne. Ligeledes kan en opretholdelse af bestemmelsen — som trustkommissionen allerede har peget på — medføre, at gunstige aftaler ikke kommer til veje.

Lovforslagets øvrige bestemmelser har ikke samme vægt som forslaget om ændringen af monopolloven. Det skal dog tilføjes, at vi er enige i, at lov om indseende med priser må kunne ophæves.

Max Lindskov,
Butikshandelens Fællesråd.

Børge Nissen,
Håndværksrådet.

Hans Pinstrup,
Landbrugsrådet.

Chr. Saugman,
Grosserer-Societetets Komité.

Aage L. Rytter,
Industrirådet.

B. Kremer,
Provinshandelskammeret.

Bilag 2.

Handelsministeriet.

København, den 19. maj 1960.

I anledning af, at udvalget har forespurgt, hvor mange sager der er behandlet i henhold til monopollovens § 24, skal man meddele, at monopoltilsynet har oplyst, at der i perioden 6. juli 1957-31. december 1959 i alt er behandlet 354 sager i henhold til den nævnte lovbestemmelse. Disse fordeler sig således:

Varegrupper	Aftalebestemte priser	Enkeltvirksom- heders priser
Nærings- og nydelsesmidler.	42	17
Byggematerialer	60	29
Fast brændsel og mineral- olieprodukter	1	18
Fodtøj og tekstil	13	9
Kemiske varer	39	—
Diverse varer	7	67
Transportydelse	3	—
Liberale erhverv	10	—
Håndværk	39	—
	214	140

Til orientering skal man endvidere oplyse, at der i den forannævnte periode til monopoltilsynet er anmeldt 134 nedsættelser af aftalebestemte priser og 138 nedsættelser af enkeltvirksomheders priser. Disse anmeldelser har i henhold til monopollovens almindelige bestemmelser været undergivet efterfølgende kontrol.

Udvalget har endvidere ønsket oplyst, hvilken indflydelse bestemmelsen har haft for personaleantallet i monopoltilsynet. Herom har tilsynet meddelt, at bestemmelsen i § 24 og bestemmelserne i lov om indseende med priser ikke har foranlediget nogen forøgelse af personalet. Ved monopollovens ikrafttræden i 1955 var 89 beskæftiget i monopoltilsynet, og for tiden udgør personalet 77 personer.

Lars P. Jensen.

/ J. Egholm.

Folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger m. v.